

mentu) BARRI TA BETIKORRARENA (ziñes-gaya)
ZUBEN ETA ASKOREN ALDEZ PEKATUAK PARKATZE-
KO IZURIKO DANA.

OTEUNTZIA (Consagraziaua)

Gauza onek egingo dozuezan bakoi-
tzean, neure gomutaz egikezuez.

Beraz, Jauna, guk, zure otseñok, baita
zure erri deunak be, bai zure Seme Jesu-

kristo gure Jaunaren nekauste zoruntsu gomutaz, bai bere illen arteko berbizte ta zeruetara igokunde aintzatsuaren oroiz, zure Nagositasun eregiari eskintzen dau-tsogu zure emaitzetatik opari † garbia, opari † deuna, opari † orban bakoa, bizitz betikorreko ogi † deuna, ta betiko gaizkatzeko † edontzia.

Begiratu, arren, Jauna, emaitz onek abegi bigun eta argiz, ta abetaldu egizuz, Abel zure ume zuzenaren emaitzak, eta Abarran gure asabaren oparia abetaldu zenduzan lez; ta Melkisedek zure Jaupari Nagosiak eskiñi eutzuna lez; opari deuna, eskintz orban bagea.

Jaupariak makurtuta diño:

Arren, bai, arren, Jainko altsuoi, eroan eragizuz opari onek zure aingeru deunaren eskuz zeure oparri gurenera, zure Jainkozko Nagositasun aurrera; oparri onetatik zure Semiaren gor † putz ta odol † deun - deuna artuko dogun gustiok, goi oneskun gustiz ta eskarrez be-teak izan gaitezantzat. Jesukristo gure Jaun berberagaitik. Olantxe.

Illen aldezko Otoya

Gomutau zaite, Jauna, baita gure aurreztik ziñesmen ikurra eroan, eta oin bakezko lotan dagozan zure otsein - mirabietzaz.

Emen jaupariak eskuak batu, ta berak nai daun illen aldez otoi ixilla egiten dau. Zeuk be, zeure ildakuen aldez otoi - egikezu. Gero eskuak zabal diño:

Onei, Jauna, ta Jesukristo'gan atsedentzen diran gustiei, atsegin, argi ta bake tokia emon dayezula, arren eskatzen dautzugu, Jesukisto berberagaitik. Olantxe.

Jaupariak bularra joten dau esaten:

Baita, guk, pekatariok be zure otseñok, zure errukiaren ugaritasunez itxoten dogu alde zerbait ta laguntza izango dogula zure Beldu ta ziñopa: Juan, Esteban, Matias, Bernabe, Iñizio, Alejandro, Martzeliño, Pedro, Pelizita, Perpetua, Ageda, Luzia, Ines, Zizilia ta Anastasia ta zorundun gustiekaz: onen artian artu gaizuzala eskatzen dautzugu, ez irabazien neurtzalle zaranez, pekatuen parkatzalle zaranez baño. Jesukristo gure Jaunagaitik.

Beronen bidez ondasun gusti onek beti sorrerazi, done † tu, biz † tu, one † tsi, ta emoten dauskuzuz.

Belaunikotuta, oteunaz edo ostia santubaz bost gurutza egiten ditu diñola:

Berau † gaitik, berau † gaz ta berau † gan, zeuri Jainko Aita † gustialdunorri, Espiritu † Santubaz batian omen eta aintza oro dagokitzu.

Eta goratxubago diño:

— Amaibako egunetan

M. Olantxe.

Otoya

Agintza osasunkorrez uartuta, ta Jainkozko irakatziz zuzenduta, azartzen gara esaten: Geure Aita Goikua, zeure izena donetsi bedi, betorkigu zeure erreñua, egin bedi zeure naya zeruan lez lurrian be. Emoguzu gaur be eguneroko geure ogia, parkatu geure zorrak geuk geure zordunenak parkatzen dautzeguzan lez, eta ez itxi zirikaldian jausten.

M. Baña gatxetik yagon gagizuz.

A. Olantxe. Jagon gagizuz, arren Jauna, oraingo, lengo ta geroko gaitz gustietatik; eta Maria Jainkuaren Ama, beti orbanbako zoriontsuba, zeure Bel-du zorioneko Pedro, Paulo ta Andres eta deun gustien bitartez, emoguzu emeki geure biztaldian bakia; zeure errukiaren laguntzaz beti pekatu bage ta ikeratik al-denduta bizi gaitezantzat.

Belaunikotzen da. Oteuna erdibitzen dau.

Zeure Seme Jesukisto gure Jaunagaitik. erdi bateri kentzen dautso satitxuba). Jainko danez zeugaz bizi dana Espiritu Santubaz batian, amaibako egunetan.

M. Olantxe.

A. Jaunaren bakia beti zuekin izan bedi.

M. Ta zeure goguakin.

(Oteun zatitxuba edontzian isten dau esanik).

A. Jesukristo gure Jauna'ren gorputz-odol nastute ta doneskunde au geuk ar-tzean, bizitza betikorrerako izan bekigu. Olantxe.

(Irutan bularra jota diño):

Ludi edo munduko pekatuak kentzen

dozuzan Jainkoa'ren bildots ori: erruki zakiguz.

Ludiko pekatuak kentzen dozuzan Jainkoa'ren bildots ori: erruki zakiguz.

Ludiko pekatuak kentzen dozuzan Jainkoa'ren bildots ori: bakea emoguzu.

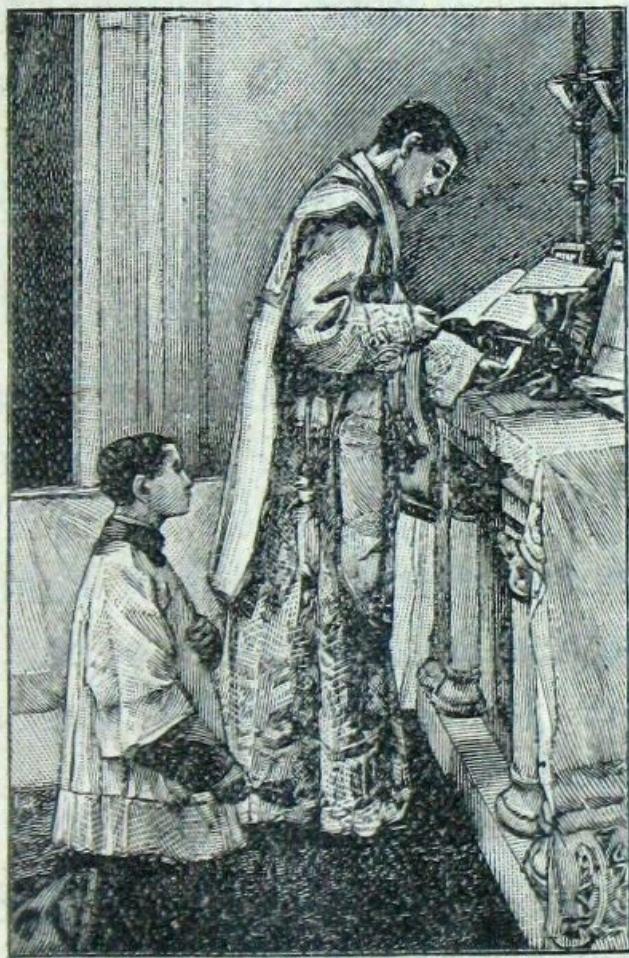
Makurtuta diño Abadiak:

Zeure beldubei (apostoluei) bakia isten dautzuet, bakia damotzuet esan zeuntsen Jesukristo Jaunoi, nire dongakeriei ez begiratu, zeure Eleizia'ren ziñestiari baño; ta zeuk nai dozun lez baketu ta batu egizu. Jainko zaranez amai bako egunetan bizi zaran orrek. Olantxe.

Illen mesetan otoi ori isten da.

¡O Jesukisto Jaunoi, Jainko biziaren Seme oi, Aita'ren naiz, Espiritu Santua lagun, zure eriotzaz ludiari bizitza emon zeuntson oi: Zure gorputz ta odol deundeunarren neure deungakeri ta gaitz gus-tietatik begira nagizu: zure aginduai beti iratzita egon nadilla egizu: ta ez itxi Zugandik aldentzen. Jainko zaranez Aita Jainko berberaz ta Espiritu Santuaz aldi oro bizi zaran oi. Olantxe.

Zure gorputza artzera azartzen naz, Jesu
Kisto Jaun-oi, duin ez nazararren: jaunartze
au ez bekit izan neure epaitze ta onda-

JAUNARTZIA

tzerako; ezperen, zure errukiz, nire gogo
ta gorputz zaintzerako, ta osasun iristeko.
Jainko zaranez Aita Jainkoaz ta Espiritu
Santuaz aldi oro bizi zaran oi. Olantxe.

Belaunikotu ta diño:

Zerutar ogia artu ta Jauna'ren izena deituko dot.

Makurtu ta bularra joten dau, esaten:

Jauna enaz ni duin, Zu nire etxian sartzeko, baña itz egizu, ta nire gogoa osatuko da. (Iru bider)

Jesukisto gure Jauna'ren gorputzak yagon begi ene gogua betiko bizitzarako.

Oteuna Artzen dau.

¿Zer emon neikio Jauna'ri, Berak niri egindako onegin orde? Osasun-edontzia artuko dot, eta Jauna'ren izena deituko dot. Omenez deituko dautsot Jauna'ri, ta nere etsayetatik azke izango naz. Jesukisto gure Jauna'ren odolak yagon begi ene arimia betiko bizitzarako.

Edontzi deuna artzen dau.

Aboz artu dogun au, Jauna, gogo garbiz jan daigula; ta aldizko emaitz au betiko osakai egin bekigu.

Jauna, nik jan dodan zure gorputz au, ta nik edan dodan zure odol au, nire biotzari iratzi bekioz; ta sakramentu ain garbi ta deunez janaritu nazan ezkerro, ezpedi nigan deungakeri-orban izpirik gelditu.

Amai bako egunetan bizi zaran oi. Olantxe.

Epistola aldera dua.

Jaunartzaldia

Ogi au jan eta edontzi au edango dozu-
ben edonoz, Jauna'ren eriotza adierazoko
dozube berau etorri arte: Beraz, ogi au
jan ala edontzi au dongaro edango daun
edozein, Jauna'ren gorputz-odolaren erru-
dun izango da.

A. Jauna zubekin.

M. Eta zure goguakin.

Otoya Oteunari

Egizu arren, Jauna, zure gorputz-odol
ederren oraingo artzian, aurreztik irudituta
dagon jainkotasunaren betiko atsegiñez
ase gaitezala: Jainko zaranez amaibako
egunetan, Aita'gaz, ta Espiritu Santuaz
bizi zaran Jainko Jaunoi.

M. Olantxe.

Andra Maria'ri Otoya

Jauna, gure gaizkapen (salbaziño) soroskiak arturik; iguzu, Andre Mari zoruntsuaren omenez, zure Jaundasunari opari onek eskiñi dautsoguzanok, bere arduraz alde gustietan zainduak izan gaitezela.

Deunen bitartekotasuna

Garbitu ta sendotu gaizala, Jauna, eskiñi dogun Sakramentu deunaren opari onek: eta Andre Mari, Jainkoa'ren Ama zoruntsua, Jose deun-zoruntsua, Pedro ta Paul beldu-deun - zoruntsuak, Iñaki deun zoruntsua, ta deun gustien bitartez, oben gustiz garbitu, ta zoritxarretik yabon gayezala, Jainko danez Zeu'gaz ta Espiritu Santuaz beti-beti bizi dan zure Seme ta gure Jaun Jesukisto berberagaitik.

M. Olantxe.

A. Jauna zubekin.

M. Eta zure goguakin.

A. Zuaze, mesia egin da. (edo esaten dau)
Donetsi daigun Jauna.

M. Jainkua'ri eskerrak.

Altara erdian makurtuta diño Abadiak:

Atsegin bekitzu, o Irukoitz deuna, nire otsein-eskintz au; ta egizu arren, nik, ez duin onek, zure Nagositasunari eskiñiriko opari au, Zuretzat atsegarri, ta niretzat eta eskiñi dodan beste gustientzat, zure errukiz, asarre ibiña izan daitela: Jesukisto gure Jaunagaitik. Olantxe.

Jaupa aditzalleak onesten ditu.

Jainko gusti altsuak, Aita, Seme † ta Espiritu Santuak onetsi bizaize.

M. Olantxe.

A. Jauna zubekin.

M. Eta zure goguakin.

A. Ioan Deuna'ren Goizpar (ebanjelio) asikaldia.

M. Aintza zuri, Jauna.

Itza (Autija) asikaldian zan, eta Itza Jainkua'gan zan, eta Jainko zan Itza. Au asikaldian Jainkua'gan zan. Gauza gustiak Berak egin ebazan, eta egiñiko gauzetatik ezer be etzan egin Bera bage. Bizitza Beragan zan, ta bizitza zan gizonen argia. Ta argi onek argi egiten dau illundietan,

eta illundiak ez eben artu. Izan zan Jainkoak bialdutako gizona, Juan eritxona. Au ziñaldari edo testigu etorri zan, argia ziñaltzeko, gustiak bere bidez ziñestu legientzat. Bera etzan argia, argia ziñaltzeko edo deklaratzeko bialduba baño. Itza ludi aonetara datorren edozein gizon argitzen daun argi egizkoa zan. Ludian eguan; eta ludia berak egiña zan, eta ludiak ezeban ezautu. Beriekana etorri zan, eta beriak ezeben abetaldu. Baña Bera abetaldu eben gustiei, onek dira bere izenez ziñesten dabenak, Jainkua'ren seme izatia emon eutsen: onek ez odoletik, ez aragiaren guratik, ez gizonaren guramenetik eztira jayoten, Jainkua'gandik baño. (Ementxe belaunbikotzen da) Eta Itza gizon egin zan eta geure artian bizi izan zan; eta geuk ikusi dogu bere aintza, Aita'ren Seme bakarrari dagokion aintza, Goi eskar edo grazia ta egiz betia.

M. Jainkua'ri eskerrak.

Mesa ondoren abadiak belaunbiko egiten dituen Otoyak, diraz: Lenengo esaten ditu iru *Agur Maria* ta *Salbia*; gero diño:

Jainkua'ren Ama deuna, geure alde
otoi egizu.

Jesus'en agintzariak jadesteko duin
izan gaitezan.

Otoya

Gure babesa ta indarra zaran Jainkuoi,
biozperez begiratu yozu Zuri deika dau-
kozun erriari, ta Jainkoa'ren Ama Sortze
Garbi zoriontsua, ta bere Eskon Jose
deuna, Pedro ta Paul beldu deun, eta
beste deun gustien bitartez, errukiz ta
onez aditu, pekatarien biurtzerako ta Eleiz
Ama'ren azkatasun eta goraltzerako egi-
ten dautzuguzan eskariak: Jesukisto, gure
Jaun berberagaitik.

M. Olantxe.

A. Deun Mikel Goyangerua; gudal-
dian zaindu gagizuz: Etsayaren donga-
keri ta malmuzkerietzazko yagolia izan
zakiguz: Jainkua'k bezau begi, arren das-
katzut: eta zuk, Goiko gudarozte edo
ejertzituen Lendari orrek, Satanas ta ari-
men ondatzerako ludian dabiltzan beste

etsai gaizkillak, jainkotar eskubidez, gaiztoki edo inpernuetan amildu egikezuz.

m. Olantxe.

Bakotxian 300 eguneko parkamenak. (Urtarrilla 6'gn. Dagonilla 20'gn. 1884). Pio X'gk. gura eban geitzia ondorengo otoi laburra:

Jesus - Biotz Deun - Deuna, erruki zaviguz. (Irutan esaten dabe).

Saspi urte ta saspi berrogeiko parkamenak. (1904'gn. Bagilla 14'an.

Autorkintzea

1.ª Autorkintza edo konpesiñua gizonen-tzako biar-biarreko sakramentua, egoki-egokia, jainkozko ta gizakorra da.

2.ª Bere onurarik andiena da batiatu ezkeru pekatu astun eta ariñak kentzia.

3.ª Pekatu astuna da Jainkua'ri egiñiko ira-ña, bere aginduren bat astunez ausita.

4.ª Pekatu astuna da gatzik andiena, Jainkua'ren iraña dalako; Jainkoa'ren arerio egiten gaitu; arimako grazia kentzen dausku; betiko zoriona galdu eragin; gaiztokira edo inpernura garuaz, keskak sortzen dauskuz, ta iñoiz, alande oitu ezkeru, bizitza aonetan zorigaitz asko dakarskuz.

5.ª Pekatu edo oben ariña, astuna baxen kaltegiña izan ez arren, txar-txarra da; Jainko arerio ez gaitu egiten; grazia kendu bez; zori-

ona galdu erain bez; ezta gaiztokira eruan be, baña Jainkua'k dauskun maitasuna otzitu ta pekatu astunerako bide urrian iminten gaitu ta garbitoki ta beste oñaze batzuek ezartzen dauskuz.

6.ª Oben astuna arimiaren eriotza da.

7.ª Oben ariña arimiaren gexua da.

8.ª Oben astuna autorkintzaz kentzen da.

9.ª Baita maitasun - garbai. edo damuaz be kentzen da, baña geruago autortzeko erabagia biar da.

10.ª Oben ariña autorkintza ta Jaunartzaz kentzen da, ta autorkintza bako garbai edo damuaz be bai.

11.ª Autorkintza Jesukisto'k bere odolaz Aita'gandik iritxi euskun sakramentu bikaña da.

12.ª Autorkintzak pekatuak parkatuaz gainera onura asko dakarskuz:

13.ª Autor-entzule edo konpesoriai ziarretara begiratzen dautsoe sarri, gauzak ondo ausnartzen eztituelako, baña beragan itxi dausku Jesukisto'k Itunlari zuzen, ixilla ta dubakoa.

Beti gizabidetik garuazan irakaslia.

Gu adoretu ta oneratuko gaituban aita ona.

Gure utsegite ta girñak osatzeko osalaria.

Aizkide barruko, zintzo, errukior ta sakatua.

Beti azkatzen gaituban epaikari ona.

14.ª Autorentzulia aingerua baño gizona izatia obe da, beriagandik obeto ezautuko daulako ene biotza zer dan.

15.ª Ziñesbakua ba'ziña be, autorentzule

edo konpesoria ongiña lekitzu, ziñesgaldubak eurak diñoenez.

16.ª Sarri autortzen diranak, nekez don-gatuko dira, deungatzen ba'dira be, onduko dira.

17.ª Dongak diranak edo izan gura dabenak, autorkintza isten dabe: autorkintziari ezin eutsin.

18.ª Ondo autortzeko biar dozuz: LENENGO-Aurreztik gogoa aztertu. BIGARREN, Oben egiñaz garbatu. IRUGARREN, Obenik ez egiteko erabagi. LAUGARREN, Oben edo pekatu astun gustiak esan autorentzulari. BOSKARREN, Emoniko penitentzia edo nekia egin.

19.ª Azterkuntza arduraz egin biar da; ez baña artegaz, ez da ba burua austeko ipiña; alegindu arren, zeozer aitzu ba-yatzu ez jara monik egin.

20.ª Oraintsu autortu ba'zara, lenengo azterbidia dagokitsu. Aspaldian autortu ezpazara bigarrena.

21.ª Garbaya edo damua da, ainbeste maite gaituan, orrenbeste on egin dauskun, Jainko on utsa iraindu dogulako tamala: edota emengo ala besteko, adibidez, gaiztokiko (inpernuko) bere zigorren bildurrez, edo pekatuaren ezaintasunez sortzen dan tamala.

22.ª Erabagia da asmo sendua geyago pe-katurik ez egiteko ta galbidietatik igesteko.

23.ª Oben astunak baño autortzeko beste bearrik eztago; oben ariñak autortu edo ez, nai dan lez.

24.ª Bein ondo autortu ezkerro, barriro autortu bearrik ez dago. Nai izan ezkerro sarriago autortu legikez.

25.ª Naikua da pekatuaren una ta bera aldatzen daben zertzeladak autortzia, bere egikeria ta beste junetorriak agertzeke.

26.ª Arduraz aztertuta gero aitzu yatzuna, parkatuta dago; ta autorkuntza ostian gogoratu arren, Jaunartu zengike, urrenengoan autortzeko lagata.

27.^a Pekatu astun mueta bakotxeko zenbakia edo numerua esan biar da, al izan ezkerro.

28.^a Pekatuak astuna izateko biar ditu: 1.º Pekatu-geya astuna izan edo egikieran astuntzat euki daitela. 2'gn. Argiro ezautu, egitera duana txar-txarra dala. 3'gn. Jabetasun osoa euki, gauza txarra egin edo ez egiteko. Iru baldintzetatik batek uts egin ezkerro, pekatua ezta astuna izango.

29.ª Nai ezta edo gurari oso barik, gustiz uartzeke ez ustez, amesetan ala erdiamesetan, edo senetik urtenda, egiten dana, ezta pekatu astuna.

30.ª Zerbait eginda gero, ez baño egin aurretik, uartzen ba'dozu pekatu dala, ez dozu pekaturik egin, autortu bearrik be ez dozu.

31.ª Ezbaiko pekatua autortu biarrik ezdozu; autortzia egoki danarren. Ez-baya izan leiteke, egin ete dozun ala ez, pekatu astuna ala ariña ete da, eta autortu ete dozun a la eztzaz-

kua; eta iruretatik baten be eztozu autortu biarr
ik. Baña, badezpada, bestiak autortzian biotzez
garbatu zaitez ez jakin eta aitzurikuekaz be.

32.ª Lotsaz edo nolabait pekatu astuna au-
tortzeka itxi ezkerro, ondorengoko autorkintza
gustiak txarrak dira; ta biartuta dago gustiak
barristutzeko ta pekatua itxi ebanetik barriro
autortzeko, itxi ebana ta orduban eukazanak.

33.ª Zorakeria da lotsaz pekatuak istia.
Autorentzuliaz ustetsuago edo pijauago ta berak
leun eta maitiago artuko zaitu; autorentzuliari
arritzekorik ezin esan zeinkio. Ez itxi iñoiz lo-
tsaz pekatua, bada asko jasan edo supridu biar-
ko dozu, ta ibilli-ta-ibilli, esan biarko; itxiago
ta neketsuago izango yatzu, ta edo esan, edo
betiko ondatu.

34.ª Autorkintza ona egiteko eztago *Ni pe-
kataria ez Neure Jesukisto Jauna* esan biarrik,
ezta autortzen zengozanian garbaya edo damua
susmau biarrik be; naikua da lenago, egun ba-
tzuk aurretik izanarren be, damu izatia, ordutik
pekatu astunik egin ezik, naita autorkintza
aldian garbayaz gogoratu ez. Baña obe da
autorkuntza - uneko garbaya.

Autortzeko gerkuna

Otoya

Gustialtsu ta betikor zaran Jaunkuoi, garbai garan oi, parkatu eiguzu; Zeuri eskariz gagozanentzat biozperia izan zakiguz, ta zure izen deuna apalik deitzen dogunontzat sendagai onuratsua izango yakun goi-eskarra, arren, emoguzu: Gure gaiztakeriak autortzen ditugu, ezautzen doguzan giñoan: zure aurrean, auspez geure pekatuetzaz negar egiten dogu, ta gogoz ta apalik zure errukia eskatzen dautzugu; ta zure izenaren omenez iguzu, autorkuntzako sakramentura, gure obenen parkaziñorako, eltzen garanok, arimako osasuna ta gorputzeko babesa iritxi daigula: Kisto gure Jauna'gaitik. Olantxe.

Jauna, ez dozu deungiaren eriotzik nai, bere deungakerietzaz garbai daitela baño; begiratu yozu errukiz gure izatiaren argal-keriari, ta parkaziño billa eltzen garan autorkintzan, gure gaizkerien azkitza edo absoluziñoa ta garbai-saria iristeko izan beki-gu. Jesukisto gure Jauna'gaitik. Olantxe.

Gogo = azterkuna

UARRA. — Azterbide bi ipinten doguz. Bata sarri autortzen diranentzat. Egoki litzake kistarrak astero autortzea, edo sarriago oben astunik egin ezkerro. Bigarrena, nekezago autortu edo autorkuntzak barriztau, edo zietzago gogoaztertutai dabeneentzat.

Gertatzeko Otoya

¡Biotzak aztertutai gizonen gogo-barrinak ikusten dituzun ene Jaun eta Jainkuoi! nere gogoaz zintzo aztertutai bene-tan ezautzeko biar dodan argia emodazu, neure deungakeri ta oben gustiak begiztu, ziero autortutai bide oneratu ezkerro, ludi onetan zure parkaziñoa ta goi-eskarra, ta goyan betiko zoruna irabazi dagidantzat. Jesukisto gure Jauna'gaitik. Olantxe.

Lenengo Azterbidea

—¿Pekatu astunik edo astunera eltzen dan ariñoik egin ete dozu?

LENENGO AGINDUA. — Jainkoa'tzazko iñar-

kunak (ejerziziuak) ondo egin dozuz?— Eleiza'ren aurka zerbait esan ala irakurri dozu?— Erlejiño bageko lagunik euki, edo orrelako batzarren baten sartuta zagoz? — Izparringi edo beste irakurgeti deunge, edo satarrik irakurten ete dozu? — Azti-kerietan ziñestu, edo aztiekana galdetzen juan zara?

BIGARREN AGINDUA. — Zin edo juramenturik egin ete dozu? — Jainkoa'ren edo Deunen aurka biraorik esan ete dozu? — Jainkoa'ri egiñiko eskañak bete ete dozuz?

IRUGARREN AGINDUA. — Igande ta jayegunetan mesa osua entzun dozu? — ¿Gano-raz? — Lan egin dozu, biar izanik bage? — Menpekoai erain?

LAUGARREN AGINDUA. — *Seme alabak.* — Gurasoak lotsa izan, aginduak egin, zaindu ta janaritu dozuz? — *Gurasoa.* — Seme alabai kistar-ikastia irakatsi, zuzendu, zigortu, zaindu dituzu? — Ala ikaspide txarra emon, leusindu, gura dabena eiten itxi, euren eskubidiei jaurki, galtzeko zorietan ipiñi edo laga, ta lagun txarrakaz itxi?—

Eskondua. — Zintzoa, maitatia, garbia, zuzena zara? — *Nagosa.* — Biar dana ta biar danez agintzen dozu? — Zuzen eta maitasunez darabilzuz zeure menpekoak, otsein-mirabiak? — *Menpekoa.* — Nagosiak lotsa izan eta euren aginduak apalkiro egiten dituzu? — Zure biarkun eta egikizunak betetzen dituzu? — *Langille, ugeza-ba, yagole, buru, irakasle, osagille, epaikari, legekari, urizain..... jaupari, lekaide* ¿zure egin biarrak zintzo betetzen dituzu?

BOSKARREN AGINDUA. — Ñori edo zeure buruari itzez ala egitez kalterik egin dautsozu? — Ñor gorroto izan dozu? — Ñori pekatuan jausipiderik emon... añendu... gaizki opa-izan? — Ñor jo, asarretu, gogait - erain, izekatu... txiruak... menpekoak? — Seta txarrekoa zara, agirikatsua, zorrotsegia? — Zure otseñak gaizki darabilzuz janaz, luaz... ta abar? — Biarizanik dakuzula, laguntzeko gertu zagoz?

SEIGARREN AGINDUA. — Autu zikiñik erabilli dozu? — Ikuskizun loyetara eldu zara? — Ipuin, izparringi, idazti zatar edo lizun

samarrik irakurri dozu?—Pekatu egiteko zorian zagoz?—Zikinkeririk egin dozu?—Zeure buruagaz bakarrik?—Zelako lagunakaz?—Dantza nasturik egin dozu?—Begirunez jazten zara?

SASPIGARREN AGINDUA.—Ezer ostu dozu?—Ogasunetan ñori kalterik egin?—Biar dan baño geyago kendu, edo biar baño gitxiago emon dozu?—Saldu - erosietan ñor atzipetu (engañau) dozu?—Lapurreta txikirik egin?—Zorrak ordaintzeko nagi izan zara?—Biar dan alogera ta adionez emon dozu?—Adionez ordaintzen dozu saldoki, jostundegi...ta abar?—Soroskirik emoten dozu, ala gustia zeuk iruntsi nai dozu, asko euki arren be?—Geyegian jan, jantzi....?

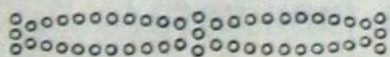
ZORTZIGARREN AGINDUA.—Guzurrik esan dozu?—Ñori guzur-erain?—Eskutuko utsegiterik atzaldu dozu?—Ixilliko gauzarik agertu?—Ñoren idazkirik irakurri dozu?—Mor-morka ibilli, edo ñoren susmo biderik emon dozu?—Ñor gaitik gaizki esaten jardun zara?—¿Ñor txarretsi dozu ziyo bage?

BEDERATZIGARREN AGINDUA.— Zikinkeririk egin gura izan dozu?—Gomuta, oldozkun edo pentzamentu loyei atsegiñez adi egon zara? au da, oldozkun (pentzamentu) loya uartu ta atsegiñez adi egon?

AMARGARREN AGINDUA.— Iñorena artzeko gura izan edo asmorik izan dozu?— Gura izan dozun gustia emon ez dautzulako edo, Jainkoa'ren aurka mur-murka ekin dautsozu?—Irabazi-arazuai gogua geyegi ezarrita, *Jainkoa'tzazko, seme-alabatzazko... arazuak itxi dituzu?*

ELEIZAREN AGINDUAK.— Jayegunetan mesa osoa entzun dozu?— Paskoaz autortu ta Jaunartu dozu? — Zeure arteko gexuai adionez adirazi dautsezu Eleisakoak artzeko? — Barau ta aragi-isteak egiten dozuz?

AZTERTU BAITA, iya astija zelan erazoten dozun, izakerea leundu dozun, zurrago, zuzenago, sendoago ta neurritsuago zaran ala ez.—Jainkoa'tzaz ta geidiatzazko mai-tasunik ete dozun ala ez.

Bigarren azterkuna **(Luzaroko autoforkuntzetarako)**

LENENGO AGINDUA.—Jainkoa beste gauza gustiak baño maitiago izan.

Gaizkatzeko (salbatzeko) ta zeure egin -biarrak betetzeko biar dana çete dakizu?

Eleiz-Ama Katolikoak irakasten dauna çiziñesten dozu?

Luzaroan egon zara otoirik, eta ziñeste, itxarokun eta maitasunkintzarik egin bage?

Pekatu astunik, lotsaz-edo, autortzeke itxi dozu?

Jainkoa zugaz arduratzen ez dala esan, edo Bera'gan zure ustia galdu dozu?

Eleizari edo eleiz - gizonai lotsea galdu dautsezu?

Sakramentuak bere aldietan artu dituzu?

Pekatu aztunaz sakramenturik artu dozu?

Idazti (liburu) txarrik irakurri, idatzi edo emon dozu?

Aztikeri ta sorginkerietan ziñestu dozu?

Aztiei galdetzen ibilli zara? — Onako batzarretara juan zara?

Ziñeskairik ukatu edo, zeuk naita, ezpayan ipiñi, edo erlejiño gustiak bardiñak dirala esan, edozer esan, irakurri ta idatzi leikela aldeztu dozuz?

Esamesen bildurrez edo gizonen lotsaz, Jainkoa'ganako itzala galdu dozu?

BIGARREN AGINDUA. — Jainkoa'ren izena alperrik ez aiatatu.

Guzurrez edo ezpayan zin (juramentu) egin dozu?

Iñori kalte egiteko zin-egin dozu?—Biar bage edo oitura txarrez zin-egin dozu?

Jainkoa'ri egiñiko eskañik, al izan da, betetzeke itxi dozu?

Norbaiti edo Jainkoa'ri añenik (maldeziñorik) ezarri dautsozu?

Biraorik edo birao antzeko itzik esan dozu?

IRUGARREN AGINDUA. — Jayegunak donetu.

Mesatara uts-egin, edo *Credo* esanda gero eldu, edo jaupariak Jaunartu baño len urten zara? — Mesatan adige (distratuta), zeure guraz egon zara?

Ordu bitik iruko lana egin edo eragin dozu, biar izan bage?

Zeure menpekoai mesa entzuten galera-
zo, edo seme-alabei entzun erain ez?

Jayegun osoa joko ta abar galtzen
dozu, eleizkizun, itzaldi... eldu bage?

LAUGARREN AGINDUA. — Aita ta ama go-
retsi.

Semiak. — Zure gurasoen agindu zu-
zenak egin dozuz?

Zure gurasoak gogorki ta lotsa bage
artu dituzu?

Gurasoetzaz iñoren aurrean lotsa izan
zara?

Zemaka, izekaz, irriz, joka erabilli
dituzu?

Gurasoen *azken-naya* zietz egin dozu?

Biar izanetan sorosi (sokorridu) dituzu?

Zeure irabaziak emon deutsezuz?

Nagosien aginduak egin eta itzala zain-
du dautsezu?

Lege ta egin biar zuzenak bete dituzu?

Agindutakoan eta agindutako eran lan
egin dozu?

Zeure egikizunetara belu eldu zara?

Ugesaben ixilliko gauzak, utsegite ta
estu-aldiak agertu dituzu?

Gurasoak.— Seme alabei kistar-ikastia irakatsi dautsezue?

Oitura onakaz asi dozuz?

Utsegiteai dagokionez zuzendu ta zigortzen dituzu?

Nundik eta nogaz dabilzan, zer irakurten daben, zer egiten daben, obetu ala deungatzen doyazan begiratzen dozu?

Ikastola edo eskola onetara bialtzen dituzu?

Eurai dagokioen bizibidia emoteko alegintzen zara?

Alperkerian ibiltzen lagatzen deutsezu?

Zure alabai inogaz, bakarrik, gabez, lagatzen deutsezu?

Seme-alabak leusindu, ta lotsa bage azten dituzu?

Itzez edo egitez, ikasbide txarra emon deutsezu?

Bizibidia aukeratzen galerazo deutsezu, eskontzen edo lekaidetzan (erlejiñoan) sartzen, zeuri atsegin etxatzulako, itxi ez da?

Jarauntsian kalterik egin deutsezu, oga-sunik itxi ez, edo bestiai baño gitxiago, ziyo bage, itxi-ta?

Otsein - mirabetzan gorputz edo gogo kalteko tokian ipiñi dituzu?

Senar-emaztiak. — Itzez ta egikunez alkar ondo artzen dozube?

Naibage gogorrik, ziyo bage, alkarri emon?

Seme-alabaen aurrian beretsi edo gaizki artu?

Zure ogasunak eutsin eta ugaritzeko alegindu zara, ala oitura txar ta uskerietan ondatu dituzu?

Zeure irabaziak emaztiari emon dautsozuz, ta etxeko gora - beretako biar dauna?

Irabazpide ta beste arazo astunetan alkar aitu zare?

Jainko ta gogo arazoetarako aukeria alkarri kendu deutezube?

Zure senarraren agindu zuzen astunak egin dituzu?

Batak bestia bakarrik luzaroan itxi dozube?

Eskontzea Jainkoa'k agintzen daun lez, darabiltzu?

Azken-naya egin, eta zure gora-bera

gustiak, gero nasterik ez izateko eran, atondu dituzu?

Anayak. — Alkar ondo artu dozube?— asarretu zare?—Alkarren gaiztakeriak gurasoei estaldu?

Nagosiak.—Lege zuzenak bete eragin, eta gaiztoei dagokien zigorra emoteko, sayatu zara?

Zerga (kontribuziño), onura, irabazpide, sari ta abar, zuzenez banantzeko alegindu zara? — Txiro ta biartsuak, batez be, zeure kerizpian artu dituzu?

Jauntxuenta aizkidien naikerietara itzuli, edo okerretiko esanai makurtu zayakoez?

Agindu biar dozuna agindu dozu?

Oben edo gaizki-bide, lapurreta, asarre, gorroto, oyen (engaño)... garbitzeko adorez alegindu zara? ala jauntxuen bildurrez edo zeure onuraz laga dituzu?

Lege deunga, epai oker, geyegiko zigorrik, ausi-agiri okerrik, onetsi ta emon dozu?

Erri-buru, epaikari, osagille, lan-artezkari, itundari, langin-buru arazoak bete dituzu?

Aberatzen arazuak erabagitzearren, txi-
ruenak baztertu dituzu, kalte egiten deu-
tsezularik?

Zeure ordezekoak, zeugana datozana-
kaz, zitalak izan ez daitezcan alegindu zara?
—Dubako arazoakaitik alogerik iñori ken-
du ez dagioen?

Zure menpekoak arrokeriz artu, edo
biar daben baño geyago eragin, edo biar
besteko alogerik emon ez?

Otsein-menpekoak. — Zeure bizibidera
jarri zara?— Jainkoa'ren aurka mur-murka
ekin dautsozu?

Zeure lege, agindu edo arauak ausi
dituzu?

Zeure egin - biarretzaz nagi izan zara?

Gizonen bildurrez egin dozu agindu
oker, kaltegin edo Jainko-aginduen aurka
danik?

Ugesabaz egiñiko egiunia (contratua)
ausi dozu?

Ugesaba gaizto, ziñausle, pekatuan edo
pekatu bidian bizi, edo Jainko - legia bete
ezingo dozun etxian ete zagoz otsein-mi-
rabetzan?

Ugesabai pekatu egiten lagundu deutezu gezna (errekaua) eruan, euren deungakeriak estali ta abar?

BAKOITZAREN EGIN BIARRAK

Irakasleak.— Irakastaldia betetzen dozu?—Arduraz irakatsi?—Irakas-gaya gertatu?—Gauza onak irakatsi?—Ikasle batzuekana etziñago izan?—Jakin agiriak zuzen emon?—Augaitik zerbait kendu?—*Irakaslien obenak astun - astunak izan leitekez?*

Guraso-ordekoak.—Ume zurtzen ogasunak zuzen darabilzuz?—Ondo azteko alegintzen zara? Artu emonak, adionez, agertzen dituzu?

Ugesabak.—Aloger zuzen egokia emoten dozu?—Zure langiñak kistar - maitasunez artzen dituzu?—Eurokazko legiak zaintzen dituzu?—Jopu (esclavo) lez, ala gizon eta anai lez artzen dozuz?—Oitura txar ta arima galtzeko bidietatik iges eraiten deutezu?—Jainkoa'tzazko biarkunak aukeran betetzeko astia emoten deutezu?—Biartsuak gaizki erabilli dituzu?

Langiñak.—Ugesabazko egiuna betetzen dozu?—Ugesabaren gauzakaz arduratzen zara?—Lanaldia zietz bete dozu?—Oporketan jaiki, ta beste batzuk eregi dituzu ziyo bage edo okerrez?—Ugesabari bere ogasunetan kalterik egin dautsozu?—Iñori lan egitia galerazo dautsozu, esku-bide bage?

Epaikaria (jueza).—Epai okerrik emon dozu? lasterregi? edo ausi-agiri bage?—Gaiztakeririk zigortzeke laga dozu?—Auziei luzebiderik emon dautsezu?—Auziak nastau?—Bezuzarik (regalo) artzen dozu?

Latari (abogau).—Auzi okerrik artzen dozu?—Bezerua guzurrez ete darabilzu, zeuk irabaztiarren?—Ixillekorik agertu dozu?—Auzirik luzatu edo auzi ingiak (papelak) zeure erruz nastau dozuz?—Auzi gaya ondo ikasten dozu?

Osagille.—Gexuekaz biar danez arduratzen zara?—Zeure egikizuna betetzeko lain ba'ete dakizu?—Bada-ezpadako osakirik ba'dabilzu, aztertzeke asmoz?—Alperriko osagai ta laskatzerik (gastu) agindu dozu?—Geyegiko lan saririk kendu

dozu, batez be txiruei?—Gaizkeri edo deungakeririk egiten lagundu dozu?—Eriotz zorian dagozan gexuei adirazten deutezu, adionez gertu daitezen?—Zure alizatiari dagokion maitasuna ba'dozu? ta onerako erabilten dozu?—Txiruekaz aberatzakaz baño mukerrago ete zara?

BOSKARREN AGINDUA.—**Ez** iñor il.

Iñor bait il, zauritu edo jo dozu?—Eupadarik (desapio) egin, eldu, lagundu edo orretan sartu?

Itzez norbait iraindu, edo kalterik egin?

Zeure bizitz edo osasun kaltezko zerbait egin dozu?

Adikuntzea (ezaguera) galtzeraño orditu zara?

Edari edo osagairik asmo txarrez emon dozu?

Pekatuan jausipiderik iñori emon, edo pekatu egiten erakutsi edo erazo dautsozu egiñen gaiztoz, janskeraz, autu, izketaz, idazti txarrez, ipuñez, antzezki (estampa)... ta abar?

Iñori gorrotorik edo bekaitzik (inbidija)

edo gaizki gura izan dautsozu? iñoren ezbiarraz poztu zara?

Iñoren onaz arduratu zara, kaltia erraz aldendu zeinkiala, adibidez, pekatu bidian dagozanak, zuzendu ta bideratu al daikenari zalatuta?

Parkatu ta aizkidetzeko gertu zagoz?

Iñor iraindu ba'dozu ¿parka - eskatu ta irain ordaintzeko gertu zagoz?

Iñori irri - egin, edo izekaz mindu, edo gaizki esan, edo, ziyo bage, negar eragin dautsozu?

Iñori gogorregi akar (asarre) egin, edo iñorbait iraindu dozu?

Biartsuei, al dozunez, lagundu deutsezu?

SEIGARREN AGINDUA. — Aragikeririk ez egin.

Zikinkeririk egin dozu? bakarrik? lagunaz? zelako lagunaz?

Jolas ta kirol txarretan ibilli zara?

Ziñu loyak egin edo gorputz - erain txarrak? begirunez ala ganora bage jantzi, erantzi, jolastu zara?

Autu loyak esan, entzun, ipuin, abesti, irakurgai, izparringi, antzezki edo gauza zikiñak ikusi, irakurri..?

Gauza zikin edo zikin-usañekorik begiratu dozu?

Gauza zikin edo satar samarrik ikusi ta entzuten diran dantza, antzoki (teatro), zine, ta batzarretara eldu zara?

Gauza lizunik idatzi edo margoztu (pintau) dozu?

Ganora bage jantzi ta agertzen zara?

Otsein edo mirabea zaralarik ¿pekatuako tokian zagoz? saldoki edo badezpadako etxietara juan oi zara? zikinkeriak estaldu edo egiten lagundu dozu?

Ezkontzeko asmo bage, astija erazotearren, artu-emonik ba'dabiltzu?

Etxetik at (kanpoan) gaba igaroten dozu?—Oitura txarrez belu etxeratzen zara?

SASPIGARREN AGINDUA.—Ez ostu.

Íñoren gauza astunik ostu dozu?

Íñori kalterik bere ogasunetan egin dautsozu?

Ostutakua, al dozula, jabiari itzuli dautsozu?

Kalte aundia, al dozunez, ordaindu dozu?

Saldu edo erosi dozu ogenez (engañuz)

pisuan, neurrian, saneurrian (prezioan) zeindasunian (kalidad), edo gauzak izunduta edo paltzipikauta?

Euneko larregirik iñori kendu dautsozu?

Osturiko zerbait, jakiñez, erosi, edo seme, otsein... etxeko lapurrak estali dozuz?

Dirute aundirik, edo iñorenik jokatu dozu?

Jokuan ogenez (tranpaz) irabazi dozu?

Gauz ez diran diruak ontzat emon, edo apurretak erosketan egin?

Biargin, jostun, otsein-mirabe alogerak luzaroan emon ez, edo il buru, urteurren, ukarrak (limosna) luzaruegi eukitez kalte egin dozu?

Bizibide ta onurak erritar, arazodun eta langille artian zuzen eta egoki banandu dozuz?

Iñoren lepotik bizi nai daben jauntxuen naikeriz gauzak atonduten laga dozu?

Auzilari edo salerosten diarduenakan-dik, eskupekorik artu dozu?

Zorrik ba'dozu? zor ordaintzalle mukerra zara?

Ilburuko agindu ta azken nayak zietz egin dozuz?

Autarkia, (botoa) duiñen, gayen, eta kistar ona danari emon dautsozu?

Autarkiaz (botoaz) kalterik egin dautsozu Erlejiñoari, edo Aberriari, edo erriari, edo zuk baño eskubide geyago ebanari?

Zure maister, bezero, menbekoai autarkia emon erazo deutsezu, okerrez, zeuk, gura izan dozunari?

ZORTZIGARREN AGINDUA. — Ez guzurrik esan.

Iñoren kalte astunezko guzurrik esan dozu?

Guzurrez ziñaltzarik (testimonio) iñori ezarri dautsozu?

Iñoren utsegite eskuturik, ziyo bage, azaldu dozu?

Iñor, ziyo bage, txar-etsi edo juzgau dozu?

Garrantzidun (inportantzi) ixilleko gauzarik agertu, edo zeuk ixillik eukiteko itz emondakorik, edo itz emon ezarren, berez ixillik eukitekoak diranik?

Iñoren idazkirik (karta) idigi edo irakurri dozu, txartzat artuko dabela jakinda?

Ixillikoak aitzen egon zara?

Alkarren arteko esamez ta jardunak erabilli dozuz?

Iñori ospe ona kendu edo irri-egiteko gauzarik idatzi dozu, ziyo ta eskubide bage?

Iñor gaitik garrazkiro gaizki esaten jardun zara, ziyo bage?

Ospe ona ordaintzeke laga dozu, al dozularik?

Iñoren utsegitiak geitu dituzu?

Itzerdika edo zeozer esan gureaz, nor-baitetzazko susmo txarrik sortu dozu?

Iñorgaitik gaizki esaten atsegiñez entzun, edo utsegite ta ixilliko gauzetaz itanduta, mur-murra ixotu dozu?

Gaizki esatia laga dozu, galerazoteko biarra dozularik, adibidez, gurasoak semietzaz?

Geidia (projimua) aldeztu bage laga dozu, erraz al dozularik?

BEDERATZIGARREN AGINDUA.— Iñoren emazterik ez gura izan.

Gurari edo asmo zikiñak izan dituzu, egin ez arren?

Gogalkizun (pentsamentu) txarretan atsegiñez egon zara, egin ez edo egiteko asmorik izan ez arren?

AMARGARREN AGINDUA. — Iñoren ogasunik, bide bage, ez gura izan.

Iñori bere ogasunak ostuteko edo kalte egiteko gogo edo asmorik izan dozu, edo lapurretarako onu edo biderik emon?

Iñorena ostuteko gogoz, oporketa, naste edo tarranparik asmau dozu?

Jainkoa'ren aurka gaizki esaten jardun zara, geyago emoten ez dautzulako?

ELEIZA'REN AGINDUAK

LENENGO AGINDUA. — Mesia entzun.

Jayegunetan *Mesa* osoa entzun dozu, ala belu eldu zara, *Kredoa* esanda gero?

BIGARREN AGINDUA. — Eleiza'k agintzen daunian autortu.

Urtian bein autortu zara? Ondo ala gaizki?

Pekatuan zagozalarik, Jaunartu edo bes-

te *sakramentuen* bat, adibidez, ezkontza artu baño len, autortu zara? Pekatuan ezkontzia, donaustia (sakrilejioa) da.

Gexoaldian adionez autortu zara?

Zeure arteko gexuei adionez adirazi dautsezu autortu ta Jaunartzeko, ala gurezko maitasunez atzipetu (engañau) dozuz?

IRUGARREN AGINDUA.— Igaratzez (*Paskoz*) Jaunartzia.

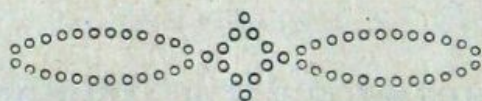
Igaratzez Jaunartu dozu? Ondo? Zeure eleizan? Parrokoaren bayetzaz beste eleiz baten?

LAUGARREN AGINDUA.— Barau egin.

Barau egin dozu, al dozularik? Aragia isteko egunak zaintzen dozuz?

Buldia artu dozu, txirua ezpazara?

BOSKARREN AGINDUA. — Amarrenak eta lenengiak ordaindu. — Erriko txadonari (eleiziari), ta jaupariei, al dozunez ta kistar onari dagokionez, laguntzen deutsezu?

Pekatuén garbaya

UARRA. — Benetan garbai (damu) izateko ez da biar norberak susmatzia. Naiko da norberen deungakeriak gorroto izan, egin ditualako tamal izan, norberagan ez euki gura izan, eta, edo obena ain itxusia dalako, edo Jainkoa'ren zigor bildurrez, edo Jesukisto gurutziltzatuaren maitasunez, edo Jainkoa beti gugaz ain ona dalako, pekataria lotsa izatia, Jainkoa'ri dagokion itzala ta maitasuna galdu, ta bere lege deuna ostikopian erabilli daulako.

Garbai - Otoya

I. — O neure Jaun eta Jainkuoi, Jainko Deuna, Jainko zuzena, gaizkeria gorroto dozunoi: ni pekatari au, neure oben orbanez (mantxaz) lotsatuta apalki aurkezten nayatzu, neure deungekeri gustien parkeske: ta autorkuntza onen bidez garbitu nagizula zeure Semia'ren odolaz, Zeu'gaz ta Espiritu Santuaz beti - beti bizi dana. Olantxe.

II. — O neure Jaun eta Jainkuoi, gizonen gaiztakeri ta egiñen gustien Epaikari (juez) arteza, deungakeria bizitz onetan

edo bestian zigortzen dozun oi; ni, pekatari au, neure obenakaz gaiztokia (inpernua) ta zigorra irabazi dodan au, zure Jainkozko erruki aurrian apal jartzen naz neure pekatuen azkitza edo absoluziñoa emon, eta parkatu dagistazuzan zure Seme Deun - Deunak nigaitik eskiñi eutzuzan oñaze, nekauste ta eriotzagaitik: Zugaz ta Espiritu Santua'gaz aldi oro bizi dana. Olantxe.

III. — O ene Jaun eta Jainkuoi, o Jesukisto ene Jaunoi, ni erostiarren gizon egiñoi; nire pekatuen parkaziñoa iristearren gurutz iltzeraño, ta neure deungakeriakaitik bizitz emoteraño maite izan ninduzun: zure oñetan auspez etzuten naz, ta parka eskatzen dautzut, zure odola ta bizitza nire aldez emon erain eutzun maitasuna ezetsi (despreziau) ta barriro iraindu zaitudalako; emodazu goi-eskarra (grazia) autortu, garbatu ta zuzentzeko, beti-beti bizi zaran neure Jaun orrek. Olantxe.

IV. — O neure Jaun eta Jainkuoi, o Aita on oi, gure Egille ta Ongille oi! O gizon gustien Jaun Nagosi ta Ongille oi, garbai

naz Zu ain ona izan eta iraindu zaitudalako; ta zure muga bako ondasun aurrian apal-apalik aurkezten naz, seme galduak lez eskatzen dautzudala, parkatu ta zeure besartian barriro artu naizula, baita zeure etxian be, garbai bidez Zeugaz aizkide-tuta. Jesukisto gure Jauna ta Zure Seme egiagaitik, Zeu'gaz ta Espiritu Santuaz aldi oro bizi dana. Olantxe.

Autortzeko era

Bestia autortzen dan artian *Ni pekataria* esakezu, astirik ez galtzeko.

Zeure aldiya elduko yatzunian, autor-entzule aurrian, sutik edo belauniko, oi danez, esayozu: *Agur Maria, gustiz garbia* ta berak erantzungo dautzu: *Orban bage sortua*.

Beriala zeuk ekingo dautsozu: Onen beste... (aldi) da, oñengo autortu nintzala. Oben nekia (penitentzia) egin neban (edo «ez»). Pekaturik eneban (edo «bai») itxi, ez lotsaz, ez aztuta.

Ordutik ona, onexek pekatuok egin ditut... Esan gogoratzen yatzuzan gustiak.

Zeuk bakarrik autortu biar dozu, erraz ta obe da-ta. Ezin ba'dozu, esan itanduteko, ta itaun gustiei erantzun; ta itandu ez dautzun *zerbait* ba'zendu, zeuk esan. Ez lotsarik izan;

ondo artuko zaitu, ixillik eukiko ditu, ta gustia esan ondoren, poz-pozik geldituko zara.

Aditu, apal-apalik, autor-entzuliaren onuak (konsejuak) zeure onerako dira-ta. Zeure aita da au, zure irakasle, zure epaikari ta osatzallea. Kezka ta ezpayetzaz itandu. Biar dituzun irakatsiak eskatu. Otuten yatzun gustia esayozu, aizkiderik onenari lez. Ixillik euko dituala, eskier (seguru) zagoke.

Oben nekia (penitentzia)

Autortu ondoren, al ba'dozu, beriala oben nekia egikezu. Orduan ezin ba'dozu, edo luze samarra dalako, zerbait itxiten ba'dozu, ainbat lasterren egin. Ardura bereziaz aztertu biar dozuna da, len izan dituzun pekatu egiteko zoriak, erabagi sendoa artzeko, pekatu egin ez ezen, pekatu bide gustietatik igesteko. Ta egi au goguan euki:

Galbidietan ez dabillena, erraz ondo bizi da.
Galbidietan bere guraz sartzen dana, erraz
[jausiko da.

Autorkuntza osterako otoyak

Pekatuaz asarretu ta garbayaz (penitentziaz) ibitzen zaran ene Jaun-Jainkoa:

nire biotz garbatuaren otoyak errukiz aditu egizuz, ta aldendu onezkero nigandik, nik irabazitako zure asarriaren zigorra. Jesukisto neure Jaunagaitik. Olantxe.

Maite zaitubenen onerako gauza gustiak itzultzen dozuzan ene Jaun - Jainkoa, iñoz aldatzen ez dan zure maitasun-garra gure biotzetan izuri egizu, Zeuk adirazita artu ditudan nire asmo ta gurariak iñungo ziltzaz (tentaziñua) aurrerantzian aldatu ez dagidazan.

Kiskaldu egizuz Espiritu - Santuaren suaz gure errai ta biotzak, gorputz garbi ta biotz zindoz otsein dagitzuguntzat.

Ene Jaun-Jainkuoi, ez dozu zugandik iñor jaurtitzen, ezperen pekatu egin ba' dau be, bere garbayaz erruki berez ibitzen zara; aditu bigunki gure eskari apalak, eta gure gogoak argitu zure aginduak egin al daikeguzantzat.

Gaiztoa donetu (ondü), ta pekatariaren eriotzarik nai ez dozun ene Jaun Jainkoa; zure Jainkozko Jaundasunari, arren, dei - egiten dautsogu, guk zure otseñok zugan uste dogun lez, bide berez zure la-

guntzaz urgazi (zaindu), ta zure babes
iraunkorraz eutsi gaizuzala, beti zuri
otsein egin, eta iñungo ziltzaz Zu'gandik
aldendu ez gaitezana. Jesukisto gure
Jauna'gaitik. Olantxe.

Andera Maria'ri otoya

Emoguzu, Jaun errukiorra, guri jaus-
korroi zure laguntza, Jainko'aren Ama
Deuna'ren gomutea aitatzen dogunok,
bere bitartez gure gaiztakerietatik jaiki
gaitezana. Jesu - Kisto berbera gaitik.
Olantxe.

Jaunartza

1. Jaunartza da, ogi ta ardao irudipian, Jesu-Kisto'ren Gorputz ta Odola artzen doguzan sakramentua.

2. Urtian bein Jaunartzeko biarkuna dago.

3. Baña Aita Santuak eta Eleizak irakasten dauskube, Jesukisto'ren gurea dala, *egunero*, al ba'litz, edo al dogunik sarrien Jaunartzia, bai gizakume ta emakume, bai umiak.

4. Kistar eraskunetatik (deboziño) onena, *egunero* mesia entzun eta bertan Jaunartzia da.

5. Jaunartzeko arima goi-eskarrez, Jainkoaren graziz, oben astunik bage, euki biar da.

6. Oben ariñak ez dabe Jaunartza gebentzen

7. Oben ariñak Jaunartzaz kentzen dira.

8. Gorputz aldetik, Jaunartzeko ez da ezer jan, ez edan biar gabeko amabietatik.

9. Egoki da baita Jaunartzeko, gure gogoak ziñismen, itxarokun eta Jaun-maitasun gintzaz, ta otoi ta gogarte Jainkoiz sututzia.

10. Jaunartzeko gerkunik onena, zuzen bi-
zi, ta aurreztik mesia entzutia da.

11. Mesarik entzuten ez danian, amar minu-
to naikoa dira gertatzeko, edo gitxiago astirik
ez-padago.

12. Eskerrak egiteko ordu lauren bat egoki
da, zerbait otoi dagiogula, bularrean dogun
Jauna'ri.

13. Jaunartzen begirunez ta tayuz eldu biar
da; belaunbikotu; jauparia datorrenian burua
piskat jaso; begiak itxi; aboa zerbait idigi; miña
neurritz atara; ta ogi deuna (ostija) artutakoan
geldiro iruntzi; begirunez jaiki; eskumiaz be-
launikotu, ta bere tokira jua eskerrak egiteko.

14. Egoki da, biar izan bage, txisturik ez
botatzia ordu lauren baten.

Jaunartze aurretiko gogo-gayak

Gogotsuago Jaunartzeko, egoki da gogora-
tzia, nor datorren, noren gana, zertarako.

Egun bakotxerako gogo-gayak ipinten doguz.

*Nor dator? Norgana dator? Zertarako
dator?*

1. Ene Jainkoa, ni, bere izaki (criatu-
ra) au jainkotzeko.

2. Ene Aita, ni, bere seme oker au
ondutzeko.